

Lektionsplanering

Årskurs: Gymnasiet

Kurs: Svenska 1

Tema: Dystopi och etik i Kazuo Ishiguros *Never Let Me Go*

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Litteraturhistoria och litterära verk från olika genrer och tidsperioder.

Textanalys av skönlitterära verk med fokus på författarens stil och tematik.

Etiska frågor i relation till litteratur och samhälle.

Dystopiska teman och deras funktion i litteratur.

Kritisk analys av förhållandet mellan individ och samhälle i fiktion.

Betygskriterium (E)

Eleven kan översiktligt återge innehållet i några centrala svenska och internationella skönlitterära verk och annat berättande.

Eleven kan göra enkla reflektioner över hur språklig variation hänger samman med talare och kommunikationssituation.

Eleven kan läsa, reflektera över och göra enkla sammanfattningar av texter samt skriva egna texter som anknyter till det lästa.

Eleven kan skriva argumenterande text och andra typer av texter, som är sammanhängande och begripliga samt till viss del anpassade till syfte, mottagare och kommunikationssituation.

Eleven kan översiktligt redogöra för några samband mellan olika verk genom att ge exempel på gemensamma teman och motiv.

[Källa: Gy11, Svenska 1]

Lärrarledda instruktioner

1. Introduktion till dystopiska teman (10 min)

- Introducera begreppet dystopi och hur det används i litteraturen.
- Diskutera vad som gör en berättelse dystopisk.
- Ge exempel på andra dystopiska verk, t.ex. *1984* av George Orwell.
- Förklara hur dystopiska teman relaterar till samhälle och etik.

2. Sammanfattning av *Never Let Me Go* (10 min)

- Ge en översikt av bokens handling och centrala karaktärer.

- Diskutera bokens dystopiska framtid och varför den är relevant för dagens samhälle.
- Fokusera på Kathy som berättare och hur hennes perspektiv påverkar läsarens förståelse.
- Ge exempel på hur boken behandlar frågor om liv, död och etiska dilemman.

3. Etiska dilemman i *Never Let Me Go* (15 min)

- Dela upp eleverna i grupper och diskutera de etiska frågorna som boken väcker.
- Vilka dilemman står karaktärerna inför, och hur påverkar deras val deras liv?
- Använd boken för att exemplifiera frågor om människovärde och moral.
- Samla grupperna och diskutera de olika synpunkterna som framkommit.

4. Diskussion och reflektion (15 min)

- Låt eleverna reflektera individuellt över bokens tematik.
- Diskutera vad boken säger om fri vilja, samhällsstruktur och individens rätt till självbestämmande.
- Ställ frågor om hur boken relaterar till dagens samhälle och framtida utveckling.
- Ge eleverna möjlighet att dela sina tankar med klassen.

Ämnesinnehåll

Här listas viktig kunskap och ämnesinnehåll som eleverna behöver känna till eller lära sig i undervisningen. Försök se till att allt nedan tas upp på lektionen eller följs upp på andra sätt.

• Dystopi i litteraturen

Dystopiska verk skildrar framtida samhällen där förhållandena är förtryckande och ofta framtida versioner av vårt eget samhälle. *Never Let Me Go* är ett exempel på hur en till synes normal värld gradvis avslöjar mörka och skrämmande hemligheter.

• Kazuo Ishiguro och hans stil

Kazuo Ishiguro är känd för att använda subtila berättartekniker och skapa komplexa karaktärer som tvingas konfrontera sina egna begränsningar. Hans romaner undersöker ofta teman som minne,

förlust och moraliska val.

- **Etiska frågor om människovärde**

I *Never Let Me Go* ställs karaktärerna inför frågan om deras värde som individer. Skolans elever är avsedda att bli organdonatorer, vilket leder till frågor om deras rätt till ett eget liv och självidentitet.

- **Karaktärernas utveckling**

Boken följer Kathy, Ruth och Tommy från barndom till vuxen ålder och deras gradvisa förståelse för sin öde. Deras relationer, beslut och insikter är centrala för att förstå bokens teman.

- **Sammanhang mellan litteratur och verklighet**

Diskutera hur *Never Let Me Go* relaterar till verkliga etiska och samhällliga frågor, som människovärde och organhandel.

Ordkollen

Ord	Förklaring	Etymologi
Dystopi	En fiktiv framtid där samhället är förtryckande och ogynnsamt för individen.	Grekiska "dys" (dålig) + "topos" (plats).
Klona	Att skapa genetiska kopior av en organism.	Latin "clonare", från grekiska "klon" (skott, kvist).
Etik	Läran om moral och rätt/fel i handling.	Grekiska "ethos" (karaktär).
Organhandel	Köp och försäljning av organ.	Latin "organum" (del) + "handel".

Diskussionsfrågor

A. Hur skulle samhället förändras om människors liv förlorade sitt värde för att rädda andra liv genom organhandel?

B. Tror du att etiska frågor om människovärde i *Never Let Me Go* kan relatera till dagens teknologiska utveckling, som genteknik?

C. Vad skulle du göra om du var i Kathys, Ruths eller Tommys situation? Hur skulle du reagera på att få veta syftet med ditt liv?

Aktivitet

Eleverna delas in i små grupper och ska diskutera bokens huvudteman. Varje grupp får ett etiskt dilemma från boken att diskutera och ge förslag på lösningar. Efter diskussionen sammanfattar varje grupp sina tankar och presenterar för resten av klassen. Diskussionen ska reflektera över både de etiska dilemman som karaktärerna står inför och de möjliga lösningarna i en dystopisk framtid.

Exit-ticket

Fråga	Svar
Vad innebär dystopi i litteraturen?	En fiktiv framtid med förtryckande samhällsstrukturer.
Vem är Kathy i <i>Never Let Me Go</i> ?	Berättaren i boken och en av de centrala karaktärerna.
Vad är det centrala temat i <i>Never Let Me Go</i> ?	Etiska frågor om människovärde och individens rättigheter.
Vad innebär etiska dilemman?	Moraliska frågor där alla alternativ innebär vissa negativa konsekvenser.
Vilka är Ruth och Tommy i boken?	Kamrater till Kathy, vars liv är förutbestämda för organdonation.
Vad betyder kloning i sammanhanget av boken?	Att skapa genetiska kopior av individer för att använda deras organ.
Hur påverkar berättartekniken i boken läsarens uppfattning?	Kathy som berättare ger en subjektiv och känslomässig inblick i händelserna.
Hur relaterar bokens dystopi till dagens samhälle?	Den väcker frågor om etik och teknologins påverkan på människovärde.

Hemuppgift

Eleverna ska skriva en argumenterande text där de diskuterar om det är rätt att använda människor som organleverantörer, som i *Never Let Me Go*. Texten ska utgå från bokens tematik och relatera till verkliga etiska debatter om organhandel och mänskliga rättigheter.

Citat

"The only way to deal with this life meaningfully is to find a form of love, a way in which to live with it." — Kazuo Ishiguro, 2005

Detta citat reflekterar bokens huvudtema om kärlek, förlust och människans försök att finna mening i en livssituation som är utom deras kontroll. Citatet knyter an till lektionen genom att belysa de känslomässiga och etiska dimensionerna i karaktärernas liv.

Tags: [2005](#), [Gymnasiet](#), [Okategoriserade](#), [Svenska](#)